

BÖLÜM 2

KAMUSAL AÇIK ALANDA ERİŞEBİLİRLİĞİN SARIÇAM İLÇESİ, ELİF SU ULUDAĞ CADDESİ ÖRNEKLEM ALANI ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

Aybüke TOPBAŞ AYHAN¹
Durdane Şefika COŞKUN²

GİRİŞ

Erişilebilirlik, bireylerin fiziksel çevreye, hizmetlere ve fırsatlara eşit ve engelsiz bir şekilde ulaşabilme durumunu ifade eder. Kentsel bağlamda erişilebilirlik; sadece ulaşım altyapısının yeterliliği ile sınırlı olmayıp, aynı zamanda bireylerin sosyal, ekonomik ve kültürel yaşama katılım olanaklarını doğrudan etkileyen çok boyutlu bir kavramdır. Özellikle yaya ulaşımı açısından değerlendirildiğinde erişilebilirlik, kent içinde bireylerin güvenli, rahat ve kesintisiz hareket edebilme yetilerini belirleyen temel bir göstergedir (Durgun Şahin & Sirel, 2024). Eğitim yapıları gibi kamusal işlevlere sahip alanlarda ise erişilebilirlik, fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik temel bir gereklilik olarak ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda, üniversite kampüsleri gibi büyük ölçekli eğitim alanlarında erişilebilir yaya güzergahlarının planlanması ve uygulanması hem öğrencilerin hem de çalışanların kampüs içindeki hareketliliğini doğrudan etkilemektedir (Durgun Şahin & Dikmen, 2023).

Kentsel mekânlar, bireylerin günlük yaşam pratiklerini sürdürebilmeleri açısından yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda sosyal, ekonomik ve kültürel etkileşimlerin de gerçekleştiği çok katmanlı alanlardır. Bu bağlamda, kentlerdeki erişilebilirlik düzeyi; bireylerin kentsel hizmetlere, kamusal alanlara ve ulaşım olanaklarına ne ölçüde erişebildiklerini belirlemesi açısından oldukça önemlidir.

¹ Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, aybuketpbs@gmail.com, ORCID iD: 0009-0002-6024-7606

² Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, drdncskn.30@gmail.com, ORCID iD: 0009-0009-1288-9015

KAYNAKLAR

- Coşkun, D. Ş. (2024–2025). *Kişisel fotoğraf arşivi*.
- Durgun Şahin, Y., Dikmen, Ç. B. (2023). *Erişilebilirlik Kapsamında Eğitim Yapılarına Eklenen Engelli Asansörleri ile Yapının Yeniden Okunması: Çukurova Üniversitesi Örneği*. *Online Journal of Art and Design*. 11 (5), 55-71.
- Durgun Şahin, Y., & Sirel, B. (2024). Yaya güzergahlarında erişilebilirlik düzeylerinin belirlenmesi: Çukurova Üniversitesi yerleşkesi örneği. *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 39(2), 811-824. <https://doi.org/10.17341/gazimmfd.1160100>
- Topbaş Ayhan, A. (2024–2025). *Kişisel fotoğraf arşivi*.
- Türk Standartları Enstitüsü. (2011). *TS 9111: Kamu binaları – Fiziksel çevre kontrolü için kurallar*. Ankara: TSE.
- Türk Standartları Enstitüsü. (2012). *TS 12576: Şehir içi yollar- Özürlü ve yaşlılar için sokak, cadde, meydan ve yollarda yapısal önlemler ve işaretlemelerin tasarım kuralları*. Ankara: TSE.
- T.C Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetler Genel Müdürlüğü. (2012). *Şehir içi yollar kaldırım ve yaya geçitlerinde ulaşılabilirlik için yapısal önlemler ve işaretlemelerin tasarım Kuralları ile ilgili tebliğ*. Resmi Gazete Sayısı: 28411